

بررسی فرآیند رشد شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان از ابتدا تاکنون

در دورانی که تحت شدیدترین تحریم‌های تاریخ قرار داریم، اهمیت شرکت‌های دانش بنیان بیش از پیش نمود پیدا کرده و شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات به عنوان یکی از بزرگترین هلدینگ‌های معدنی و صنعتی کشور از این موضوع غافل نشده و به منظور بومی‌سازی دانش تولید کاتالیست و جلوگیری از خروج ارز از کشور، شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان را تاسیس و راه اندازی کرد.

به گزارش خبرنگاران گروه صنعت و تجارت گزارش خبر، در دورانی که تحت شدیدترین تحریم‌های تاریخ قرار داریم، اهمیت شرکت‌های دانش بنیان بیش از پیش نمود پیدا کرده و شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات به عنوان یکی از بزرگترین هلدینگ‌های معدنی و صنعتی کشور از این موضوع غافل نشده و به منظور بومی‌سازی دانش تولید کاتالیست و جلوگیری از خروج ارز از کشور، شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان را تاسیس و راه اندازی کرد.

شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان در سال ۱۳۹۰ به منظور تولید کاتالیست‌های مورد نیاز صنعت پتروشیمی، فولاد، صنایع پالایشی و نفتی تشکیل شد؛ تا پیش از آن این محصولات کاملا وارداتی بودند اما اکنون با حضور شرکت‌های دانش بنیان همچون گسترش کاتالیست ایرانیان، فرآیند بومی‌سازی و تولید دانش فنی این محصولات در داخل کشور انجام می‌گیرد.

به طور کلی در حال حاضر حدود ۱۵۰ مدل کاتالیست در دنیا مصرف می‌شود که به دلیل وجود معادن و ذخایر غنی معدنی و نفتی در کشور، از مقدار یاد شده حدود ۱۰۰ مدل آن در ایران مورد استفاده قرار می‌گیرد و حدود ۹۲ مدل کاتالیست تاکنون در داخل به همت پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش بنیان بومی‌سازی شده است.

برنامه بومی‌سازی و تجاری‌سازی دانش فنی سایر کاتالیست‌های مورد استفاده در صنایع به خصوص صنعت پتروشیمی کشور به جد توسط شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان دنبال می‌شود تا کشور از واردات کاتالیست‌ها بی‌نیاز شود.

در گام بعدی، تولید کاتالیست‌هایی که در کشور مصرف ندارند اما؛ تقاضای جهانی خوبی دارند، در برنامه کاری و چشم انداز آتی این شرکت گنجانده شده است و در آینده‌ای نه چندان دور فرآیند تجاری‌سازی برای صادرات انجام خواهد گرفت و خط تولید آن در کشور راه اندازی خواهد شد.

لازم به ذکر است که گردش مالی این صنعت در دنیا بسیار بالا است اما در ایران چندان جایگاهی ندارد؛ در سال ۲۰۲۲ از ۳۸ میلیارد دلار گردش مالی صنعت کاتالیست در دنیا سهم ایران فقط ۷۰۰ میلیون دلار بود که کمتر از نیمی از آن سهم تولید داخل بوده است. بنابراین، نیاز به توسعه این بخش از صنعت و بومی‌سازی آن به شدت احساس می‌شود تا ضمن کاهش وابستگی به منابع خارجی، به صادرات نیز بیندیشیم.

با حمایت‌های شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات که دارند ۸۶ درصد از سهام شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان است، سرمایه شرکت نسبت به بدو تاسیس ۱۰ برابر بیشتر شده و هم اکنون برای ۱۴۸ نفر به طور مستقیم اشتغال‌زایی شده و با توسعه این شرکت، طی دو سال آینده افراد بیشتری مشغول به فعالیت خواهند شد.

در بخش تولید حدود ۶۰۰ درصد نسبت به سه سال گذشته افزایش تولید رقم خورده و برنامه ریزی شده طی دو سال آینده نیز مجددا تولید تا دو برابر افزایش یابد. بدین منظور طرح‌های توسعه شرکت با هدف تولید صنعتی و تجاری‌سازی ۱۳ نوع کاتالیست مورد نیاز صنایع فولاد، نفت، گاز و پتروشیمی با سرمایه گذاری بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال در دست اقدام است.

از آن جایی که کاتالیست‌ها به عنوان قلب تپنده واحدهای مختلف فولادی نقشی حیاتی در فرآیند تولید فولاد دارند، شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان با دستیابی به دانش فنی تولید انواع کاتالیست‌های اسید سولفوریک و ریفرمینگ گام بلندی در بهبود فرایندها در این صنعت استراتژیک کشور برداشت. به علاوه از سال ۱۴۰۰ شرکت وارد باشگاه تولیدکنندگان کاتالیست احیای مستقیم آهن (DRI) شد.

در زمینه کاتالیست‌های صنایع فولاد چهار محصول کاتالیست‌های فعال در ۲ مدل، کاتالیست‌های نیمه فعال و کاتالیست خنثی و جاذب‌های اکسید روی در دو مدل رشته ای و ستاره ای را به تولید برساند. خطوط تولید نسل جدید کاتالیست‌های مورد نیاز فولادسازان و خط تولید نیترات نیکل با ظرفیت تولید سالانه ۳۵۰۰ تن به بهره برداری رسیده است.

از مهمترین محصولات شرکت در زمینه کاتالیست‌های صنایع نفت، گاز و پتروشیمی می‌توان به ریفرمینگ اتوترمال متان، ریفرمینگ بخار متان، هیدروکراکینگ و جاذب حذف گوگرد اشاره کرد و همچنین دو کاتالیست نیز مرتبط با صنایع شیمیایی در سبد تولیدات این شرکت وجود دارد.

در سال ۱۴۰۲ با رشد ۲ برابری، یک میلیارد و ۶۳۹ میلیارد ریال درآمد عملیاتی عاید شرکت شد و سود خالص با افزایش ۱۶ درصدی، ۴۰۵ میلیارد ریال در حساب‌های شرکت ثبت گردید.

شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان کاتالیست در کشور دارای مزیت‌های رقابتی همچون انتخاب مواد اولیه مناسب، طراحی ساختار نانو و میکرو برای افزایش سطح فعال و بهبود عملکرد، ارزیابی کارایی کاتالیست در واکنش‌های شیمیایی و انتخاب‌پذیری آن نسبت به محصولات مورد نظر، بررسی پایداری کاتالیست در شرایط عملیاتی مختلف و در برابر تغییرات دما و فشار، است و طرح‌های تولید ۱۳ نوع کاتالیست مورد نیاز صنایع پتروشیمی، سالن پخت و خردایش و پروژه احداث بزرگترین آزمایشگاه کاتالیست و عناصر خاکی نادر را در دست ساخت دارد و در آینده‌ای نه چندان دور به قطب تولید کاتالیست کشور تبدیل خواهد شد.